

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 265/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **MARI CARS s. r. o.**, Handlovská 3749/1/A, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Hargašom, Košická 56, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Cob/45/2023-133 z 9. októbra 2023 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/40/2024 z 30. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu č. k. 6Cob/45/2023-133 z 9. októbra 2023, ako aj uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/40/2024 z 30. januára 2025. Napadnuté rozhodnutia navrhuje sťažovateľka zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, ďalej žiada o priznanie primeraného finančného zadostučinenia 3 500 eur, ako aj náhrady trov právneho zastúpenia 771,68 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých uznesení a priložených príloh vyplynulo, že sťažovateľka ako navrhovateľka podala 12. júna 2023 na Mestskom súde Bratislava III (ďalej len „mestský súd“) proti žalovanému návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia, ktorým súd zriadi záložné právo na dotknutých nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovaného na zabezpečenie jej pohľadávky až do sumy 86 781,41 eur spolu s náhradou trov konania. Zároveň sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal žalovanému previesť vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v jeho vlastníctve na tretie osoby.

V návrhu sťažovateľka uviedla, že žalobou podanou na Okresnom súde Malacky vedenou pod sp. zn. 11Cb/4/2023 si uplatnila nárok na zaplata istiny svojej pohľadávky vo výške 86 781,41 eur s príslušenstvom z titulu poskytnutej pôžičky, resp. náhrady škody proti žalovanému. Sťažovateľka v uvedenom konaní podala 18. mája 2023 návrh na vydanie neodkladného a zabezpečovacieho opatrenia odôvodnený tým, že žalovaný sa cielene zbavuje majetku, ktorý bol uznesením tohto súdu č. k. 11Cb/4/2023-44 z 30. mája 2023 zamietnutý.

3. Mestský súd uznesením č. k. 73Cb/6/2023-61 zo 6. júla 2023 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok I uznesenia mestského súdu) a návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia vyhovel (výrok II uznesenia mestského súdu). Zároveň konštatoval, že rozhodnutím o tomto návrhu sa konanie vedené pod sp. zn. 73Cb/6/2023 končí, a preto sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok III uznesenia mestského súdu). Žalovaný podal proti uzneseniu mestského súdu odvolanie.

4. Napadnutým uznesením krajského súdu bolo uznesenie mestského súdu v jeho II. a III. výroku zmenené tak, že návrh sťažovateľky na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia k dotknutým nehnuteľnostiam bol zamietnutý a odporcovi bol priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Podľa krajského súdu v konaní nebola preukázaná obava z ohrozenia exekúcie spôsobom zodpovedajúcim minimálne vysokej pravdepodobnosti existencie skutočností tvrdených sťažovateľkou. Nad rámec uvedeného navyše konštatoval, že Okresný úrad Malacky, odbor katastrálny vrátil späť uznesenie mestského súdu, pretože na tomto úrade v čase jeho doručenia už prebiehalo konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam, ktorého výsledkom bola zmena v osobe vlastníka predmetných nehnuteľností. Krajský súd preto konštatoval, že aj z tohto dôvodu bolo potrebné nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietnuť ako bezpredmetné.

5. Sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktoré odôvodnila podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 a), b) a c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľky ako neprípustné (I. výrok uznesenia najvyššieho súdu) a žalovanému priznal voči sťažovateľke nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 % (II. výrok uznesenia najvyššieho súdu).

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Proti napadnutým rozhodnutiam sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti argumentuje:

a) Uznesenie krajského súdu je rozhodnutie, ktorým sa konanie skončilo. V tejto súvislosti poukázala na rozdielnosť súdov i spisových značiek, ktoré označujú súvisiace konania (konanie vo veci samej a konanie o vydanie neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia), z čoho je podľa nej zrejmé, že ide o samostatné konania. Sťažovateľka taktiež odkázala na znenie § 255 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva, že výrok o náhrade trov konania priamo nadväzuje na rozhodnutie o skončení konania a súvisí s vyhodnotením úspechu strany v spore, preto samotný výrok o priznaní náhrady trov konania krajským súdom v odvolacom konaní podľa nej preukazuje skončenie tohto

konania. Najvyšší súd otázku prípustnosti dovolania posúdil nezrozumiteľne, v rozpore so zákonom a výrokovou logikou, keďže zamietnutím návrhu konanie končí.

b) Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nezohľadňuje právne závery ústavného súdu vyplývajúce z nálezu sp. zn. III. ÚS 546/2022 z 2. marca 2023, podľa ktorých je dovolanie prípustné aj pre konanie, ktoré nekonzumuje alebo akokoľvek nenahrádza rozhodnutie vo veci samej.

c) Krajský súd zamietol návrh na základe skutočnosti, ktorá nastala až potom, ako bolo vo veci rozhodnuté uznesením mestského súdu, čo je v priamom rozpore s § 329 ods. 2 CSP, t. j. na základe dôvodu nespôsobilého vyvolať zmenu prvostupňového rozhodnutia v odvolacom konaní. V uznesení krajského súdu chýba definícia pojmu „obavy z ohrozenia exekúcie“, ako aj označenie skutočností, ktoré neboli dostatočné na preukázanie záveru, že tu existuje obava z ohrozenia exekúcie. Krajský súd uviedol iba argumenty sťažovateľky, ktoré mu vyhovovali v rámci kontextu na zmenu rozhodnutia, ktoré podporil skutočnosťami, ktoré neboli spôsobilé vyvolať zmenu prvostupňového rozhodnutia v odvolacom konaní v súlade s § 329 ods. 2 CSP. Ide o svojvoľné konanie, pretože krajský súd mal zohľadniť všetky argumenty sťažovateľky.

d) Akékoľvek pochybnosti o tvrdeniach sťažovateľky týkajúce sa ohrozenia exekúcie je možné kedykoľvek napraviť v rámci inštitútu náhrady škody podľa § 340 CSP, a teda formalistický a reštriktívny výklad krajského súdu je v tomto prípade úplne neadekvátny. Bezprostredným ohrozením exekúcie v podmienkach Slovenskej republiky je už samotná dĺžka súdneho konania (2 – 5 rokov), ktorá predstavuje dlhý časový úsek na to, aby dlžníci mohli ohroziť exekúciu.

e) Ak rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia nie je konaním, ktorým sa vec končí, tak tu neexistuje možnosť priznať náhradu trov konania pre nemožnosť určiť mieru úspechu strany v spore, preto je v tomto prípade nevyhnutné prehodnotiť súladnosť výrokov o náhrade trov konania v dovolacom konaní a v konaní pred krajským súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie označených práv sťažovateľky napadnutými rozhodnutiami v dôsledku nesprávneho posúdenia povahy napadnutého uznesenia krajského súdu v dovolacom konaní najvyšším súdom ako rozhodnutia nespĺňajúceho podmienku hypotézy § 420 CSP, podľa ktorej dovolaním môže byť napadnuté len rozhodnutie vo veci samej, resp. rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, ale taktiež arbitrárne posúdenie argumentácie sťažovateľky predloženej v odvolacom konaní, ktorou preukazovala svoju obavu z bezprostredného ohrozenia exekúcie. Napadnuté rozhodnutia sú arbitrárne a nedostatočne odôvodnené.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu:

9. Posúdenie dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, avšak spôsob výkladu § 420 CSP musí zodpovedať ústavnoprávnym požiadavkám a nesmie popierať základné právo sťažovateľa na prístup k súdu, ktoré je súčasťou základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 589/2021).

10. Kľúčová námietka sťažovateľky spočíva v tvrdení o nesprávnom posúdení povahy uznesenia krajského súdu z pohľadu možnosti jeho napadnutia dovolaním podľa § 420 CSP. Ústavný súd preto skúmal, či napadnuté uznesenie dovolacieho súdu spĺňa garancie práva na spravodlivé súdne konanie, teda či jeho odôvodnenie a v ňom obsiahnutá interpretácia a aplikácia relevantných právnych noriem zodpovedá požiadavkám ústavnoprávnej udržateľnosti.

11. Predpokladom prípustnosti dovolania z dôvodov podľa § 420 CSP je právna povaha napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré je buď rozhodnutím vo veci samej, alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Ústavný súd už v tejto súvislosti vyslovil (uznesenie sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018), že ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcemu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o matérii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Pokiaľ ide o rozhodnutia o neodkladnom opatrení, ústavný súd vyslovil, že povaha takého rozhodnutia ako rozhodnutia meritórneho závisí od posúdenia otázky, či v okolnostiach prípadu bolo možné nariadením neodkladného opatrenia dosiahnuť trvalú úpravu pomerov. Odpoveď všeobecného súdu na túto otázku sa implicitne prejaví v spôsobe jeho postupu podľa § 336 ods. 1 CSP. Toto ustanovenie predpokladá, že súd spolu s nariadením neodkladného opatrenia neuloží povinnosť navrhovateľovi podať v určitej lehote žalobu vo veci samej, najmä ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. To, či má navrhované neodkladné opatrenie povahu meritórneho rozhodnutia, z tohto aspektu je najvyšší súd oprávnený posúdiť autonómne (IV. ÚS 253/2023, ZNaU 38/2023).

12. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia, v ktorom najvyšší súd v odpovedi na argumentáciu sťažovateľky o prípustnosti dovolania vo vzťahu k napadnutému uzneseniu skonštatoval, že uznesením mestského súdu bol návrh na vydanie neodkladného opatrenia zamietnutý a tento výrok sťažovateľka nenapadla odvolaním. Následne najvyšší súd správne konštatoval, že predmetom odvolacieho konania bolo odvolanie žalovaného proti výroku o nariadení zabezpečovacieho opatrenia, o ktorom odvolací súd rozhodol tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol. Sťažovateľka teda podala dovolanie len proti rozhodnutiu o zabezpečovacom konaní.

13. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľky týkajúcej sa povahy napadnutého uznesenia krajského súdu ako základnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP dospel najvyšší súd k záveru, že ho nemožno považovať za konečné rozhodnutie preto, lebo ide o rozhodnutie, ktoré nekonzumuje vec samú, pretože ním nemožno natrvalo upraviť vzťahy medzi účastníkmi konania tak, aby došlo k uspokojeniu pohľadávky žalobcu. Za relevantnú okolnosť pritom považoval skutočnosť, že na Okresnom súde Malacky prebieha súčasne s preskúmaným konaním konanie vo veci zaplatenia pohľadávky sťažovateľky v sume 86 787,41 eur s príslušenstvom proti žalovanému. V tejto súvislosti najvyšší súd poukázal aj na samotný obsah dovolania sťažovateľky [obdobnú argumentáciu použila sťažovateľka aj v konaní pred ústavným súdom], z ktorého priamo vyplýva, že si je sama vedomá, že k definitívnemu usporiadaniu pomerov medzi stranami sporu v predmetnej veci uznesením krajského súdu nedošlo. Vo vzťahu k posúdeniu prípustnosti

dovolania podľa § 421 CSP najvyšší súd uzavrel, že dovolaním je napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorým rozhodol o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktorého prípustnosť je explicitne vylúčená § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. d) CSP. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol ako neprípustné.

14. Ústavný súd konštatuje, že napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorého odôvodnenie bolo konfrontované s námietkami sťažovateľky, nemožno vyčítať svojvoľnosť či nedostatočnosť. Najvyšší súd poskytol v odôvodnení napadnutého uznesenia dostatočnú odpoveď na zavádzajúcu argumentáciu sťažovateľky o prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu o neodkladnom opatrení tým, že správne identifikoval predmet dovolacieho prieskumu ako rozhodnutie o zabezpečovacom opatrení, koncentrujúc sa na zmysel tohto opatrenia a jeho účinky z pohľadu jeho možnosti trvale usporiadať vzťahy medzi sporovými stranami aj s poukazom na prebiehajúce konanie vo veci samej. Záver najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania podľa § 420 CSP je ústavne akceptovateľný. Obdobne nemožno nič vyčítať záveru o neprípustnosti dovolania sťažovateľky podľa § 421 CSP, ktoré vyplýva priamo zo znenia zákonného ustanovenia. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že závery najvyššieho súdu v napadnutom uznesení nemožno považovať za ústavne neudržateľné. Ústavný súd dodáva, že povahu uznesenia krajského súdu ako „rozhodnutia, ktorým sa konanie končí“ z pohľadu prípustnosti dovolania nemožno vyvodit' iba z prítomnosti akcesorického výroku o trovách konania.

15. Vo vzťahu k poukazu sťažovateľky na závery rozhodnutia ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 546/2022 je potrebné podotknúť, že skutkové okolnosti tejto veci sú odlišné (rozhodnutie riešilo neprijateľný reštriktívny výklad ustanovení určujúcich limity justičnej ochrany, avšak pre prípad celej druhovo rovnakej skupiny rozhodnutí, ktorými sa konanie končí, ktoré zákonodarcia zo súdneho prieskumu nevylúčil), a preto ich v preskúvanom konaní nemohli sudy zúčastnené na tomto konaní aplikovať.

16. Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil v právnych záveroch napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti, odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením krajského súdu:

17. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje tým, že uznesenie krajského súdu predstavuje konečné rozhodnutie, ktorého povahu len nesprávne posúdil najvyšší súd. Preto od právoplatnosti rozhodnutia najvyššieho súdu odvodzuje aj zachovanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu (§ 124 posledná veta zákona o ústavnom súde). Je potrebné objasniť, vychádzajúc z princípu subsidiarity, že právna možnosť napadnúť ústavnou sťažnosťou aj rozhodnutie, ktoré bolo napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom, je určená na to, aby sťažovateľ v ústavnej sťažnosti mohol uplatniť námietky neuplatniteľné v mimoriadnom opravnom prostriedku (uznesenie sp. zn. IV. ÚS 404/2022, ZNaU 84/2022). To znamená, že ak v okolnostiach veci mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) nebol pre sťažovateľa dostupným a účinným

právnym prostriedkom, ktorý mu zákon priznáva na ochranu jeho práv, mal sťažovateľ možnosť napadnúť uznesenie krajského súdu priamo ústavnou sťažnosťou v lehote podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde, teda do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene.

18. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu